

35% Latvijas iedzīvotāju domā, ka Saule riņķo ap Zemi

Gandrīz 3/4 iedzīvotāju uzskata, ka visa radioaktivitāte ir cilvēka roku darbs, bet 2/5 ir pārliecināti, ka pirmie cilvēki ir dzīvojuši vienlaikus ar dinosauriem

Pētījumu centra SKDS 2011.gada martā veiktās aptaujas rezultāti atklāj ne pārāk glaimojošu ainu attiecībā uz Latvijas iedzīvotāju zināšanām atsevišķos ar zinātni saistītos jautājumos. Tā, piemēram, lai gan tas, ka nevis Saule riņķo ap Zemi, bet gan Zeme ap Sauli, tika atklāts jau 16. gadsimtā, bet pēdējo paaudžu laikā tas visiem kā pamata patiesība tiek mācīts jau skolā, izrādās, ka vairāk kā trešā daļa (35%) Latvijas iedzīvotāju ir pretējās domās – viņi ir pārliecināti, ka Saule riņķo ap Zemi.

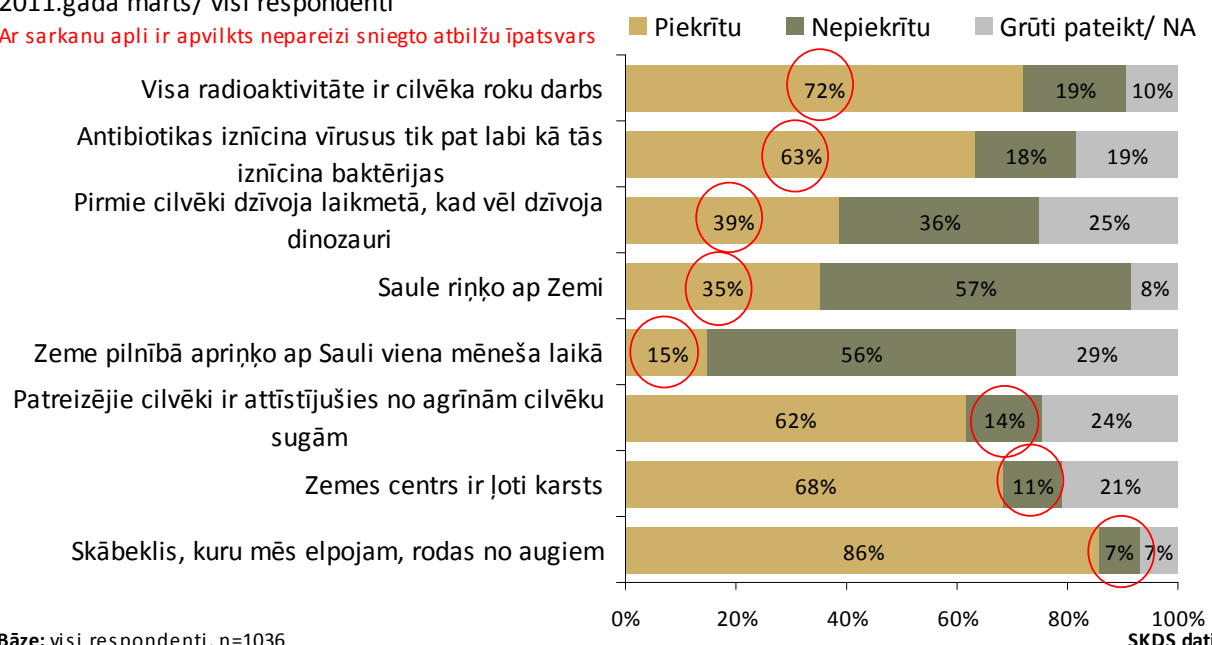
Aptaujas dati liecina, ka dažāda veida maldi Latvijā ir plaši vai pat ļoti plaši izplatīti arī daudzos citos ar zinātni saistītos jautājumos. Tā saskaņā ar aptaujas datiem 72% iedzīvotāju domā, ka visa radioaktivitāte ir cilvēka roku darbs, 63% ir pārliecināti, ka antibiotikas iznīcina vīrusus tikpat labi kā baktērijas, 39% domā, ka pirmie cilvēki ir dzīvojuši vienlaikus ar dinosauriem, bet 15% uzskata, Zeme pilnībā apriņķo ap Sauli viena mēneša laikā. Savukārt 14% nepiekrīt tādām atklājumam, ka patreizējie cilvēki ir attīstījušies no agrīnām cilvēku sugām, 11% nedomā, ka Zemes centrs ir ļoti karsts, bet 7% nedomā, ka skābeklis, kuru mēs elpojam, rodas no augiem.

Latvijas iedzīvotāju zināšanas atsevišķos ar zinātni saistītos jautājumos

J: "Vai Jūs piekrītat sekojošiem apgalvojumiem?"

2011.gada marts/ visi respondenti

Ar sarkanu apli ir apvilkti nepareizi sniegto atbilžu īpatsvars

Bāze: visi respondenti, n=1036

SKDS dati

Diemžēl aptaujas dati ir ļoti neglaimojoši pašreizējās Latvijas izglītības sistēmas darba kvalitātei. Ja vēl var pieņemt, ka gados vecāki cilvēki dažādās skolā mācītas pamata patiesības laika gaitā ir aizmirsuši, tad tiem, kuri vēl aizvien mācās vidusskolā vai izglītību ir ieguvuši pēdējo gadu laikā, tās vajadzētu atcerēties un zināt daudz labāk. Taču šī pētījuma rezultāti to neapstiprina. Saskaņā ar aptaujas datiem iedzīvotāji vecuma grupā no 15 līdz 24 gadiem uz

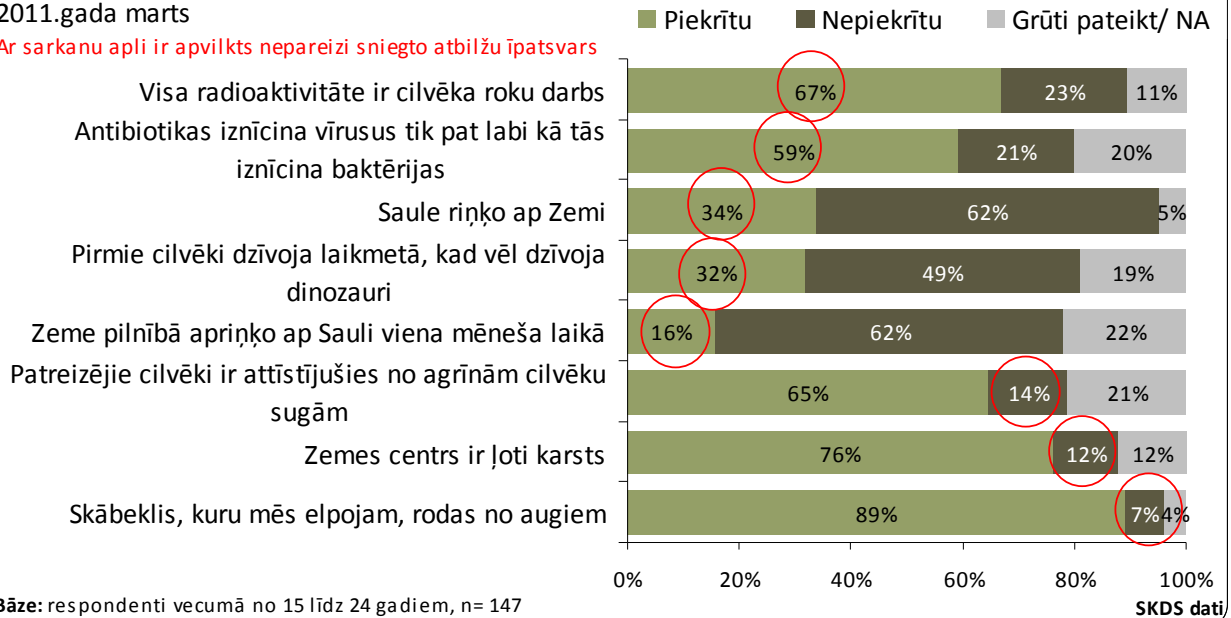
visiem aptaujā iekļautajiem ar zinātņi saistītajiem jautājumiem nepareizas atbildes ir snieguši apmēram tikpat bieži cik Latvijas iedzīvotāji caurmērā.

Latvijas iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem zināšanas atsevišķos ar zinātņi saistītos jautājumos

J: "Vai Jūs piekrītat sekojošiem apgalvojumiem?"

2011.gada marts

Ar sarkanu apli ir apvilkti nepareizi sniegto atbilžu īpatsvars

Diemžēl atsevišķu maldu plašā izplatība būtu vērtējama ne tikai kā smieklīgs kuriozs, bet tai var būt arī ļoti nevēlamas un pat kaitīgas sekas. Tā, piemēram, jādama, ka tieši iedzīvotāju sliktās zināšanas par antibiotiku patieso iedarbību ir cēlonis to nepamatoti plašajai lietošanai. Tā rezultātā pēdējās desmitgades laikā aizvien biežāk mediķi atklāj pret antibiotikām rezistentas bīstamas baktērijas, kas mutāciju rezultātā ir radušās tieši nepamatoti plašās antibiotiku lietošanas dēļ.

Līdzīgu pētījumu šī gada janvārī Krievijas iedzīvotāju vidū veica sabiedriskās domas pētījumu centrs VCIOM*, kas atklāja, ka ļoti liela daļa Krievijas iedzīvotāju dzīvo ar maldīgiem priekšstatiem par dažādām zinātnes pamata patiesībām. Pētījumu centra SKDS aptaujas dati liecina, ka Latvijas iedzīvotāju maldu līmenis vairumā jautājumu ir pat lielāks, bet dažos jautājumos pat ievērojami lielāks nekā Krievijā.

*VCIOM aptaujas dati (01.2011) <http://wciom.ru/index.php?id=268&uid=111345>

2011.gada marta aptaujas tehniskā informācija

Aptaujā uzdotais jautājums: "Vai Jūs piekrītat sekojošiem apgalvojumiem?" Respondentiem piedāvātie apgalvojumi bez saīsinājumiem ir redzami grafikos.

Dati iegūti SKDS Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju aptaujā, veicot tiešās intervijas respondentu dzīves vietās. Aptaujas veikšanas laiks: 11.03.2011. – 24.03.2011. Kopumā tika aptaujāti 1036 ar stratificētās nejaušās izlases metodi izvēlēti respondenti vecumā no 15 līdz 74 gadiem. Izlase ir reprezentatīva pret visiem Latvijas iedzīvotājiem norādītajā vecuma grupā. Pētījuma rezultātu maksimālā statistiskā kļūda ir +/- 3% robežās.

Aptaujas veicējs

Sabiedriskās domas pētījumu centrs **SKDS**

Baznīcas iela 32-2, Rīga, Latvija, LV-1010

Tālr.: 67 312 876, fakss: 67 312 874

E-mail: skds@skds.lv, www.skds.lv